

Fakultetene

Referanse

2017/10495-ESD

Dato

05.01.2018

Implementering av programorganisering og innføring av kvalitetssikringssystem for forskerutdanningen ved UiB

Universitetsstyret behandlet sak om fremtidig organisering og kvalitetssikring av forskerutdanningen i møte 30. november 2017. Bakgrunnen for saken var en rapport fra en arbeidsgruppe som anbefalte at forskerutdanningen ved UiB blir organisert i fakultetsprogram og at det blir utviklet et kvalitetssikringssystem også for forskerutdanningen. Denne rapporten ble sendt på høring til fakultetene og har også blitt behandlet i Forskningsutvalget.

Universitetsstyret fattet følgende vedtak i saken:

1. Med de merknader som rektor oppsummerte i møtet, vedtar Universitetsstyret, at UiB innfører fakultetsvise ph.d.-program, ved at det opprettes **ett** program for hvert fakultet. Ett program skal ikke forstås kun som et studieprogram, men som en forvaltningsstruktur for UiBs forskerutdanning.
2. Universitetsstyret vedtar mal for ph.d.-programbeskrivelse og gir universitetsledelsen fullmakt til å justere denne i saksforberedelsene til å opprette fakultetsvise ph.d.-program.
3. Universitetsstyret ber om at fakultetene forbereder en sak om opprettelse av ph.d.-programmene for universitetsstyret hvor programbeskrivelsen inngår i saken. Universitetsledelsen setter tidsfrist for dette.
4. Universitetsstyret fastsetter kvalitetssikringssystem for ph.d.-utdanningen ved UiB slik det er beskrevet i vedlegg B og C. Universitetsledelsen får fullmakt til å justere dette frem mot opprettelsen av fakultetsprogrammene. Kvalitetssikringssystemet forvaltes av forskningsadministrativ avdeling. Universitetsstyret ber om at kvalitetssikringssystemet evalueres etter 3 år.
5. Universitetsstyret ber om at ph.d.-forskriften revideres for å hjemle fakultetsvise programmer og fakultetenes myndighet, og fremlegges for universitetsstyret i løpet av vårsemesteret 2018.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det bes om at fakultetene forbereder opprettelsen av ph.d.-program ved sitt fakultet. Forskningsadministrativ avdeling skal forberede en styresak om dette til Universitetsstyrets møte den 30. august 2018. Denne saken skal inneholde en programbeskrivelse for fakultetets ph.d.-program. Vi ber om at fakultetene oversender programbeskrivelsen for sitt ph.d.-program til forskningsadministrativ avdeling innen 22. juni 2018.

Universitetsstyret vedtok også å opprette et kvalitetssikringssystem for forskerutdanningen. Dette systemet må implementeres på fakultetsnivå. Mal for programbeskrivelse og systembeskrivelsen for kvalitetssikringssystemet ligger vedlagt. Parallelt med dette arbeidet vil UiBs ph.d.-forskrift bli revidert. Utkast til revidert ph.d.-forskrift vil bli sendt til fakultetene for innspill før den legges fram for Universitetsstyret.

I perioden før Universitetsstyret vedtar å opprette fakultets-ph.d.-program vil Forskningsadministrativ avdeling avholde workshoper for fakultetenes administrative ph.d.-koordinatører og andre som skal arbeide med dette. Formålet med workshopene er å bidra med veiledning og erfaringsutveksling i arbeidet med å forberede overgangen til fakultets-ph.d.-program. Nærmere informasjon om dette vil bli sendt ut snart.

Spørsmål om dette kan rettes til Espen Dahle ved forskningsadministrativ avdeling.

Vennlig hilsen

Margareth Hagen
prorektor

Christen Soleim
fung. avdelingsdirektør

Kopi
Arne R. Ramslien

Utkast til mal for fakultetenes programbeskrivelser

Det bør utarbeides programbeskrivelser som er relativt kortfattet i formen. Fakultetenes programbeskrivelser tar utgangspunkt i den sentrale ph.d.-forskriften. Programbeskrivelsene *kan* eller *bør* være mer spesifikke i det følgende:

Programmets navn, mål, omfang og kvalifikasjon

Overordnet

- Et par/tre setninger om hva som er særskilt ved dette fakultetets program (bør)
- Programmets navn (bør)
- Programmets kvalifikasjon: ph.d. (bør)

Læringsutbyttebeskrivelse

- Læringsutbyttebeskrivelse i henhold til nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (bør)

Opptak

Vilkår for opptak

- På hvilke grunnlag vil søkerne bli vurdert (bør)
- Hvilke dokumenter som skal legges ved søknaden (bør)
- Krav til hva prosjektbeskrivelsen skal inneholde (bør)
- Språkkrav (kan)

Opptaksperiode

- Maksimal lengde på planlagt studieløp, med finansiering (bør)
- Maksimal lengde i programmet, inkludert perioder uten finansiering (bør)
- Vilkår for forlengelse etter finansierings slutt (bør)

Struktur og innhold i programmet

Veiledning

- Veileders rolle i søknadsprosessen (kan)
- Veileders plikter (bør)
- Kandidatens plikter i veilederforholdet (bør)
- Antall timer som beregnes til veiledning (kan)

- Understreke at følgende må gjøres tydelig ved oppstart: (kan)
 - Fordeling mellom hoved- og biveileder(e)
 - Eventuell økonomisk kompensasjon til eksterne

Midtveisevaluering

- Spesifikk beskrivelse av hva midtveisevalueringen skal inneholde (bør)

Fremdriftsrapportering

- Rutiner for hvordan fremdriftsrapportene skal følges opp (kan)

Opplæringsdelen

- Slå fast de viktigste elementene i programmets opplæringsdel (bør)
 - Valgfri del/obligatorisk del, metode/teori
 - Formidling, og hvordan dette skal beregnes
 - Vitenskapsteori og etikk
- Regler for innpassing av eksterne emner (bør)
- Emner som er tatt før opptak, hvor gamle kan disse være (bør)
- Hvor stor del av opplæringsdelen må tas etter opptak (bør)
- Krav til dokumentasjon av elementer i opplæringsdelen (bør)
- Omtale muligheten for individuelt lesepensum, og retningslinjer for dette (bør)
- Muligheten for å innpasse masteremner, og retningslinjer for dette (bør)

Avhandlingen

- Retningslinjer ved artikkelbaserte avhandlinger (kan)
 - Antall artikler
 - Retningslinjer for kappen
 - Retningslinjer for medforfatterskap

Fullføring

Bedømmelse

- Retningslinjer for tidsbruk (kan)
- Hvilke vedlegg som må følge søknaden om å forsvare avhandlingen (bør)
- Elektronisk eller fysisk versjon av avhandlingen, antall eksemplarer av avhandlingen (bør)
- Retningslinjer for errata (bør)

- Beskrive rekkefølge mellom ph.d.-kandidat og opponenter hvis denne skiller seg fra hovedmodellen (kan)

Kvalitetssikring

Evalueringsordning for ph.d.-programmet

- Beskrivelse av evalueringsordningen for ph.d.-programmet (bør)

FORSLAG TIL STRUKTUR, MYNDIGHET OG KVALITETSSIKRINGSOPPGAVER FOR PH.D.-UTDANNINGEN

Tabellene under er forslag til hvilken myndighet og oppgaver de ulike organer og rollene skal ha for ph.d.-utdanningen ved UiB

- Tabellene må behandles kolonnevis, dvs. det er ingen horisontal sammenheng mellom cellene
- Noen av organene og rollene er nye, men basert på allerede etablerte strukturer ved UiB
- Innretningen på de nye kvalitetssikringselementer bør evalueres etter gjennomføring. Dette gjelder spesielt programevaluering, alumni-, frafalls- og forsinkelsesundersøkelse

SENTRALT NIVÅ

Universitetsstyret / rektor <i>Har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen ved UiB</i>		
Vedta regler	Fatte vedtak i enkeltsaker	Kvalitetssikring
Vedtaksmyndighet for ph.d.-forskrift	Opprette og nedlegge program	På bakgrunn av forskerutdanningsmeldingen, vurdere om det skal innføres tiltak overfor enkelte fakultet eller for UiB sin forskerutdanning som helhet
Fastsette regler for utforming av programbeskrivelser	Foreta kreering til ph.d.-graden av den enkelte kandidat	På bakgrunn av alumniundersøkelsen, gi innspill til hva som kan forbedres i ph.d.-programmet med tanke på kandidatenes karriere
Fastsette regler for utforming av vitnemål		

UiB sitt forskningsutvalg

Forberedende behandling av saker som skal vedtas av Universitetsstyret

Gi råd om endringer i ph.d.-forskriften

Gi råd om regler for utforming av programbeskrivelser

Gi råd om oppretting og nedlegging av ph.d.-program

Diskutere forskerutdanningsmelding, og gi råd om eventuelle kvalitetssikringstiltak

Diskutere alumniundersøkelse, og gi råd om eventuelle kvalitetssikringstiltak

Koordinere tiltak mellom fakultetene

Diskutere implementering av Handlingsplan for forskerutdanning

Diskutere kandidat-, frafalls- og forsinkelsesundersøkelsen, og gi råd om eventuelle kvalitetssikringstiltak til fakultetene

Diskutere andre aktuelle saker

FAKULTET

Styret for ph.d.-programmet ved Det xxxx fakultet (programstyret), med en utnevnt leder*

Vedta regler	Kvalitetssikring
Kriterier og dokumentasjon ved opptak	På bakgrunn av emneevaluering, vurdere kvaliteten på emnet og behovet for endringer i eller nedleggelse av emnet
Kriterier ved forlengelse av opptaksperioden etter at finansiering har utløpt	På bakgrunn av evaluering av rammene for opplæringsdelen og emneporteføljen, vurdere behovet for å endre rammene, opprette eller nedlegge emner
Midtveisevalueringen	På bakgrunn av forskerutdanningsmeldingen, vurdere tiltak overfor eventuelle utfordringer som kommer frem
Formalkrav til avhandlingen	På bakgrunn av kandidat-, forsinkelses- og frafallsundersøkelsen, vurdere strukturelle tiltak overfor utfordringer som kommer frem
Rammer og kriterier for opplæringsdelen	På bakgrunn av programevalueringen, vurdere tiltak overfor eventuelle utfordringer som kommer frem

*fakultetet vedtar hvilket organ som skal utgjøre programstyret

Fakultetsledelse: leder for programstyret og/eller dekan

Fatte vedtak i enkeltsaker

Opprette og nedlegge emner

Opptak til ph.d.-programmet

Innpassing av kurs

Godkjenning av opplæringsdelen

Avslutning av veiledning og oppnevning av nye veileder

Forlengelse av studieretten

Godkjenning av kandidatens søknad om å få bedømt avhandlingen

Oppnevne bedømmingskomité

Godkjenne komiteens innstilling

Godkjenne prøveforelesning og disputas

Tvungen avslutning

INSTITUTT ELLER DET ORGAN SOM FAKULTETET VEDTAR

Ledelse for grunnenhet eller organ

Kvalitetssikring

På bakgrunn av forskerutdanningsmeldingen, vurdere tiltak overfor eventuelle utfordringer som kommer frem

På bakgrunn av fremdriftsrapporteringen, vurdere tiltak overfor eventuelle utfordringer som kommer frem

På bakgrunn av midtveisevaluering, vurdere tiltak overfor eventuelle utfordringer som kommer frem

Forslag til elementer i kvalitetssikringssystemet for ph.d.-utdanningen ved UiB

Tabellene under er forslag til hvilken myndighet og oppgaver de ulike organer og rollene skal ha i kvalitetssikringen av ph.d.-utdanningen

- Noen av organene og rollene er nye, men basert på allerede etablerte strukturer ved UiB
- Innretningen på de nye kvalitetssikringselementer bør evalueres etter gjennomføring. Dette gjelder programevaluering, alumni-, frafalls- og forsinkelsesundersøkelse

SENTRALT NIVÅ

Element	Formål og frekvens	Ansvar for å vedta oppfølging	Eventuell tilrettelegging/oppfølging
Forskerutdanningsmelding: Viser nøkkeltall og gir statusoppdatering fra det foregående år	Den sentrale forskerutdanningsmeldingen gir en oversikt og utgjør et grunnlag for å vurdere om det skal innføres tiltak overfor enkelte fakultet eller for UiB sin forskerutdanning som helhet. Bygger på fakultetenes meldinger. Årlig	Universitetsstyret	Tilstanden på fakultetet følges opp med dialogmøter mellom universitetsledelsen og fakultetet
Alumniundersøkelse: Innhente informasjon fra ph.d.-alumni om karrieren etter oppnådd grad	Gi innspill til hva som kan forbedres i ph.d.-programmet med tanke på kandidatenes karriere etter oppnådd grad. Hvert tredje år.	Universitetsstyret	FA ¹ innhenter informasjon og foretar analyse med tanke på eventuelle tiltak

¹ Forskningsadministrativ avdeling

PROGRAMNIVÅ (FAKULTETSVIS)

Element	Formål og frekvens	Ansvar for å vedta oppfølging	Eventuell tilrettelegging/oppfølging
Emneevaluering: Viser kandidatenes evaluering av enkeltemner på ph.d.-nivå som tilbys av programmet	Vurdere kvaliteten på emnet og behovet for endringer i eller nedleggelse av emnet. Hvert tredje år.	Programstyret	Institutt/fakultetsadm. foretar emneevaluering
Evaluering av rammene for opplæringsdelen og emneporteføljen	Vurdere rammene for opplæringsdelen og omfanget av emneporteføljen og behovet for å endre rammene, opprette eller nedlegge emner. Årlig	Programstyret	
Forskerutdanningsmelding: Viser nøkkeltall og gir statusoppdatering fra det foregående år	Forskerutdanningsmelding gir en oversikt og utgjør et grunnlag for å vurdere om det skal innføres tiltak i ph.d.-programmet. Årlig	Programstyret Instituttet (for instituttmeldingen)	Tilstanden ved grunnenhet følges opp med dialogmøter mellom fakultetet og grunnenhet
Fremdriftsrapportering: Årlig rapport fra kandidat og veileder. Samles i en database og blir gjort tilgjengelig for ledelse ved fakultet og institutt	Gir oversikt over fremdriften i det individuelle ph.d.-løp, og skal avdekke eventuelle forsinkelser i forhold til planlagt fremdrift. Tiltak må iverksettes ved problemer i ph.d.-løpet. Årlig	Det organ som fakultetet vedtar	FA tilrettelegger undersøkelsen
Midtveisevaluering: Oppsummering av fremdrift halvveis i ph.d.-løpet. Inkluderer også fagpersoner som ikke er veiledere	Gir en oversikt over fremdriften i det individuelle ph.d.-løp, og skal avdekke eventuelle forsinkelser i forhold til planlagt fremdrift. Gi innspill som kan heve kvaliteten på arbeidet. Tiltak må iverksettes ved problemer i ph.d.-løpet. Fortløpende	Det organ som fakultetet vedtar	

<p>Kandidatundersøkelse: spørreundersøkelse like etter fullført grad</p>	<p>Gir kandidatenes vurderinger av ph.d.-programmet og dens ulike elementer. Dette er innspill som kan heve kvaliteten på programmet. Tre ganger i året</p>	<p>Programstyret</p>	<p>FA tilrettelegger undersøkelsen. Fakultetsadm. analyserer undersøkelsen med tanke på eventuelle tiltak</p>
<p>Forsinkelses- og frafallsundersøkelse: innhente informasjon fra de som er forsinket eller skrevet ut av løpet</p>	<p>Gir en oversikt over elementer i forskerutdanningen som oftest fører til forsinkelser eller frafall. Vurdere tiltak overfor disse utfordringene. Hvert tredje år</p>	<p>Programstyret</p>	<p>FA tilrettelegger undersøkelsen. Fakultetsadm. analyserer fremdriftsrapportene med tanke på eventuelle tiltak</p>
<p>Programevaluering: en eksternt komité skal se på helheten i ph.d.-programmet: informasjon til potensielle søkere, opptak, tiltak underveis og kvaliteten på den fullførte forskningen</p>	<p>Få et eksternt og overordnet blick på ph.d.-programmet. Evalueringen skal gi råd om forbedringspotensial, med tanke på gjennomstrømming og kvalitet. Hvert sjette år.</p>	<p>Programstyret Fakultetsstyret Universitetsstyret</p>	<p>Fakultetsadm. tilrettelegger programevalueringen</p>

Det humanistiske fakultet
Det juridiske fakultet
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Det medisinske fakultet
Det psykologiske fakultet
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2017/10495-YNBR

Dato

15.02.2018

Oppfølging av arbeidet med ph.d.-programbeskrivelser

Vi viser til sak om programorganisering og kvalitetssikringssystem for forskerutdanningen. I universitetsstyrevedtaket av 30. november fremkommer det at fakultetene skal utforme egne programbeskrivelser for sitt ph.d.-program. I den anledning følger vi opp med noe utfyllende informasjon.

Tidsplan

I perioden før Universitetsstyret vedtar å opprette fakultets-ph.d.-program vil Forskningsadministrativ avdeling avholde workshoper for fakultetenes administrative ph.d.-koordinatører og andre som skal arbeide med dette. Formålet med workshopene er å bidra med veiledning og erfaringsutveksling i arbeidet med å forberede overgangen til fakultets-ph.d.-program. Det er en forutsetning at fakultetene har startet arbeidet med et utkast til programbeskrivelse når vi samles til workshop. For at FA skal kunne tilrettelegge arbeidet på best mulig måte, ber vi fakultetene om en tidsplan for når de kan være klare til å arbeide med programbeskrivelsen i en workshop. Vi ber om at tidsplanen sendes til yngve.brynjulfsen@uib.no innen 2. mars.

Endringer i mal for programbeskrivelse

I universitetsstyresaken av 30. november (17/10495-20) var ett av vedleggene et utkast til mal for programbeskrivelse. Utkastet har etter universitetsstyremøtet blitt revidert noe. Her er en oversikt over endringene fra den gamle versjonen til den nye i versjonen av 9. februar:

- Den nye versjonen har fått nytt navn; fra "Utkast til mal for fakultetenes programbeskrivelser" til "Tema for fakultetenes programbeskrivelser". Dette er gjort for å understreke at dokumentet ikke inneholder retningslinjer om form, oppsett og språklig utforming
- «Et par/tre setninger om hva som er særskilt ved dette fakultetets program» er fjernet i den nye versjonen
- «Maksimal lengde i programmet, inkludert perioder uten finansiering» er endret fra noe man bør presisere til noe man kan presisere

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

- Den nye versjonen har fått inkludert «Avslutning av veiledning – prosedyrer (bør)». Dette som en følge av at temaet foreslås avkortet i den nye ph.d.-forskriften
- Om opplæringsdelen er «retningslinjer» byttet ut med «regler»
- Under bedømmelse er følgende punkt nye:
 - Retningslinjer for innstilling (kan)
 - Retningslinjer for sammendrag og pressemelding (bør)
 - Frist for ny innlevering etter underkjenning (kan)

Vennlig hilsen

Christen Soleim
fung. avdelingsdirektør

Yngve Brynjulfsen
rådgiver

Vedlegg:

- Tema for fakultetenes programbeskrivelser av 9. februar

Tema for fakultetenes programbeskrivelser

Versjon av 9. februar 2018

Fakultetene skal utarbeide egne ph.d.-programbeskrivelser som skal forholde seg til UiB sin ph.d.-forskrift. Under er det listet en rekke tema der programbeskrivelsene *bør* eller *kan* være mer spesifikke:

Programmets navn, mål, omfang og kvalifikasjon

Overordnet

- Programmets navn (bør)
- Programmets kvalifikasjon: ph.d. (bør)

Læringsutbyttebeskrivelse

- Læringsutbyttebeskrivelse i henhold til nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (bør)

Opptak

Vilkår for opptak

- På hvilke grunnlag vil søkerne bli vurdert (bør)
- Hvilke dokumenter som skal legges ved søknaden (bør)
- Krav til hva prosjektbeskrivelsen skal inneholde (bør)
- Språkkrav (kan)
- Veileders rolle i søknadsprosessen (kan)

Opptaksperiode

- Maksimal lengde på planlagt studieløp, med finansiering (bør)
- Maksimal lengde i programmet, inkludert perioder uten finansiering (kan)
- Vilkår for forlengelse etter finansierings slutt (bør)

Struktur og innhold i programmet

Veiledning

- Veileders plikter (bør)
- Kandidatens plikter i veilederforholdet (bør)

- Antall timer som beregnes til veiledning (kan)
- Understreke at følgende må gjøres tydelig ved oppstart: (kan)
 - Fordeling mellom hoved- og biveileder(e)
 - Eventuell økonomisk kompensasjon til eksterne
- Avslutning av veiledning – prosedyrer (bør)

Midtveisevaluering

- Spesifikk beskrivelse av hva midtveisevalueringen skal inneholde (bør)

Fremdriftsrapportering

- Rutiner for hvordan fremdriftsrapportene skal følges opp (kan)

Opplæringsdelen

- Slå fast de viktigste elementene i programmets opplæringsdel (bør)
 - Valgfri del/obligatorisk del, metode/teori
 - Formidling, og hvordan dette skal beregnes
 - Vitenskapsteori og etikk
- Regler for innpassing av eksterne emner (bør)
- Emner som er tatt før opptak, hvor gamle kan disse være (bør)
- Hvor stor del av opplæringsdelen må tas etter opptak (bør)
- Krav til dokumentasjon av elementer i opplæringsdelen (bør)
- Omtale muligheten for individuelt lesepensum, og regler for dette (bør)
- Muligheten for å innpasse masteremner, og regler for dette (bør)

Avhandlingen

- Retningslinjer ved artikkelbaserte avhandlinger (kan)
 - Antall artikler
 - Retningslinjer for kappen
 - Retningslinjer for medforfatterskap

Fullføring

Bedømmelse

- Retningslinjer for tidsbruk (kan)
- Hvilke vedlegg som må følge søknaden om å forsvare avhandlingen (bør)
- Elektronisk eller fysisk versjon av avhandlingen, antall eksemplarer av avhandlingen (bør)

- Retningslinjer for innstilling (kan)
- Retningslinjer for errata (bør)
- Beskrive rekkefølge mellom ph.d.-kandidat og opponenter hvis denne skiller seg fra hovedmodellen (kan)
- Retningslinjer for sammendrag og pressemelding (bør)
- Frist for ny innlevering etter underkjenning (kan)

Kvalitetssikring

Evalueringsordning for ph.d.-programmet

- Beskrivelse av evalueringsordningen for ph.d.-programmet (bør)

Fra: [Yngve Brynjulfsen](#)
Til: [Gunhild Brubakken](#); [Helen Catherine Green](#); [Arild Mellesdal](#); [Hanne Widnes Gravermoen](#); [Elisabeth Akselvoll](#); [Hege Ommedal](#); [Torunn Olsnes](#)
Kopi: [Espen Dahle](#); [Kristin Egset Kjøde](#); [Bjørn Einar Aas](#); [Yngve Brynjulfsen](#)
Emne: Innhold og format for programbeskrivelsen
Dato: 27. februar 2018 11:20:18

Hei, dere.

E-poster fra dere tyder på at det jobbes bra med ph.d.-programbeskrivelsene på fakultetene. Bra! FA følger opp med mer informasjon om workshops med det første.

Fra PSYK har vi fått et godt spørsmål som gjelder innhold og format på programbeskrivelsen. Her kommer svaret vi ga, i litt mer generelle ordelag.

Programbeskrivelsene bør inneholde alle regler (forhold som utløser en plikt eller rett) for fakultetets ph.d.-program. Tekst som gir ren informasjon om prosedyrer bør ikke tas med i programbeskrivelsen, men kan heller inkluderes i en helhetlig tekst på fakultetets hjemmeside etter at programbeskrivelsen er vedtatt.

Hvis alle fakultetets regler for fakultetets ph.d.-program skal inn, blir programbeskrivelsen naturlig nok ganske omfattende. FA overlater til fakultetene å avgjøre hvordan man ønsker å presentere programbeskrivelsen. Format er for øvrig et tema vi kan diskutere videre under workshopene.

Beste hilsen,
Yngve

Yngve Brynjulfsen
rådgiver / ph.d.-koordinator
Forskningsadministrativ avdeling, UiB
55 58 33 82